

ใบความรู้ที่ ๙ เรื่อง การสรุปเรื่องและข้อคิดจากการอ่านนิทานคติธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง เรียงร้อยความคิดพินิจภาษา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง นิทานคติธรรมคำสอน
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

นิทานสอนใจ เป็นนิทานที่นิยมเล่าสู่กันฟังอย่างแพร่หลายอีกประเภทหนึ่ง มีที่มาจากหลักธรรมในพระพุทธศาสนาแต่เป็นชาดกซึ่งบางครั้งเรียกว่า “**นิทานคติธรรม**” หรือ “**นิทานสุภาษิต**” นิทานประเภทนี้ได้นำหลักธรรม ชาดก พุทธประวัติมาเพิ่มเติมเสริมแต่งให้สนุกสนานและเป็นข้อเตือนใจในการดำเนินชีวิตด้วย

นิทานคติธรรม คือ นิทานที่มีแนวเรื่องที่ปรับปรุงมาจากหลักธรรมของพุทธศาสนา แสดงถึงเรื่องคุณธรรม กตัญญู ซื่อสัตย์ ของตัวเองโดยชี้ให้เห็นถึงคุณของผู้ประกอบความดีและชี้ให้เห็นโทษของผู้ประกอบความชั่ว ส่วนใหญ่มีขนาดเรื่องไม่ยาวมาก คือ ๒-๓ ตอนจบ

อีกความหมายหนึ่ง อาจกล่าวได้คือ นิทานคติธรรม “**คติ**” หมายถึง แนวทางแบบอย่าง แนวคิดที่ปรากฏในนิทาน คือ คุณค่าของจริยธรรม และผลแห่งการประกอบกรรมดีกรรมชั่ว กรรมดีนำผลดีมาให้ ส่วนกรรมช่วนำผลช่วนมาให้ กล่าวคือนิทานคติธรรมมักชี้ให้เห็นผลดีผลร้ายของกรรมในตอนท้ายเรื่องเสมอ